

Înfricoșătoarea Golgotă

Pentru orice pelerin care intră în Biserica Învierii, cea mai cutremurătoare experiență este urcușul către așa-numitul „loc al Căpățânii”, care se numește în ebraică „Golgota” (Ioan 19, 17). Aici s-a săvârșit taina dumnezeieștii Iconomii și s-a pecetluit Noul Testament cu sângele lui Dumnezeu-Omul, sânge care a curățit neamul omenesc de urmările cumplite ale păcatului și ale morții.

La început, dealul Golgota se afla în colțul sudic al complexului interior construit de Marele Constantin, unde a fost așezată o cruce mare de aur împodobită cu pietre scumpe, în amintirea evenimentului mântuitor pentru întreaga lume. Potrivit izvoarelor istorice, această cruce a fost oferită de către împăratul Teodosie II (420) și, potrivit mărturiei unui pelerin anonim din Placentia, în anul 570 crucea aceasta era așezată pe o stâncă deschisă și era împrejmuțată de un grilaj din argint aurit. Odată cu restaurarea sfintelor lăcașuri de închinare de către Patriarhul Modest, s-a construit prima oară pe Golgota un edificiu acoperit, care s-a păstrat astfel până în secolul XI, când s-a înălțat și un zid în partea lui de răsărit.

În perioada cruciaților, s-a deschis o intrare înspre sud, care apoi a fost transformată în fereastră. Atunci s-au construit două paraclise paralele, alungite, arcuite, cu bolta în formă de cruce. Cel din partea de nord aparține ortodocșilor, iar cel din partea de sud a intrat în stăpânirea latinilor.

Stânca înfricoșătoarei Golgote, care astăzi este acoperită cu marmură, se află în partea de sud-est a Bisericii principale, la est de Piatra ungerii, la o înălțime de aproximativ 4,5 metri de la podeaua Bisericii. Patru scări duc către acest loc, dintre care prima se află la est de Sfânta Poartă, a doua începe de la intrarea sudică a Bisericii principale, a treia începe de la Sfântul Altar al Bisericii și ultima începe de la încăperile din partea de sud-est a complexului.

Paraclisul ortodox se distinge prin ornamentația deosebită și prin măreția lui. În partea de răsărit, sub Sfânta Masă, se observă o

deschizătură circulară în stâncă, locul unde a fost înfiptă Crucea Pătimirii. Această deschizătură este acoperită cu un disc de argint circular, pe care sunt gravate cinci scene ale Pătimirilor lui Hristos. Deasupra orificiului a fost așezată Sfânta Masă de marmură, purtând inscripția: CU SÂNGELE CEL DUMNEZEIESC, CE A CURS DIN COASTA TA FĂRĂ PRIHANĂ ȘI DĂTĂTOARE DE VIAȚĂ, STĂPÂNE HRISTOASE, A ÎNCETAT JERTFA IDOLEASCĂ ȘI TOT PĂMÂNTUL TĂU ÎȚI ADUCE JERTFA DE LAUDĂ.

În spatele Sfintei Mese a fost așezată o cruce mare pe care este reprezentat Hristos răstignit, avându-i de o parte și de alta pe Născătoarea de Dumnezeu și pe Sfântul Apostol Ioan. La nord de Sfânta Masă se află proscomidiarul, în formă de baldachin, susținut de coloane, purtând inscripția: MÂNTUIRE AI LURAT ÎN MIJLOCUL PĂMÂNTULUI, HRISTOASE DUMNEZEULE, PE CRUCE ÎNTINZÂND PREACURATELE TALE MÂINI.

Paraclisul latinilor este, potrivit tradiției, locul pironirii lui Hristos pe Cruce. În partea de est se înalță un altar de argint, în spatele căruia se află un mozaic ce înfățișează această înfricoșătoare scenă. Un altar mai mic se înalță în stânga celui central, având o icoană în basorelief a Născătoarei de Dumnezeu rănită de sabie, potrivit cu fragmentul evanghelic: „Și prin sufletul tău va trece sabie” (Luca 2, 35).

În partea de răsărit, între altarul ortodox și cel latin, se poate vedea stânca Golgotei surpată în urma cutremurului care, potrivit tradiției, a avut loc în momentul Răstignirii.